

TIDSKRIFTER OCH DAGSPRESS

Olycksfall bland äldre

Från The Jewish Home and Hospital for Aged i New York, meddelar doktor Manuel Rodstein om en specialundersökning rörande ett mindre antal vid hemmet intagna äldre patienter som drabbats av olycksfall under ett halvår. I redogörelsen, som förekommer i *Journal of Chronic Diseases*, lämnas en rad värdefulla fakta som belyser olycksfallens betydelse för äldre människor. Av 97.000 olycksfall med dödlig utgång 1962 i Förenta Staterna gäller 26.600 personer över 65 år. Man får också anta att en mycket hög proportion äldre förekommer bland de 9.800.000 allvarliga olycksfall som totalt inträffade i USA under samma år. Av 19.800 dödsfall på grund av "omkullstötning" och "fall" var 14.300 äldre

rande, 2.150 äldre av 7.500 omkom på grund av brännskador eller eldsvådor och 2.400 av 7.000 fotgängare som förolyckades och dog i samband med motorolyckor. Alltså: 72 procent av alla dödsfall på grund av fall, 30 procent av alla fotgängarolyckor i motortrafik och 29 procent av brännskador med dödlig utgång drabbade 9,3 procent av den del av befolkningen som är över 65 år gammal. Det påpekas att olycksfallen hos personer över 65 år spelar en lika stor roll statistiskt som dödsorsak som pneumoni och sockersjuka. Läkningstiden är för äldre betydligt förlängd, ofta förenad med allvarliga komplikationer som infektioner, pneumonier m. m.

Som orsak till de äldre människornas överrepresentation i olycksfallsstatistiken påvisas i första hand de förändrade fysiologiska reaktionerna i samband med åldringsprocessen. Främst nämnes presbyopien, alltså den försvagade synförmågan. Vidare de ökade kraven på god belysning för hygglig synskärpa vilket även kan uttryckas som försvagning av synförmågan i skymning och mörker, förminskning av synfält och minskad tolerans gentemot starka reflexer etc.

Äldre människor har en nedsatt förmåga att tåla många medicament. The tranquilizers ("lycko-

pillren") vållar ibland uttalad slöhet, bristande koordination eller ett orthostatiskt blodtrycksfall hos gamla. De vanliga sömnmedlen medför likaså slöhet, ibland förvirring eller t. o. m. paradoxal upphetsning. Digitalis kan åstadkomma arytmier med ineffektiv blodförsörjning till hjärnan och myokardiet. Ofta förnekar de gamla den begränsning av fysiologiska kapaciteter som åldrandet medför. Minnet försämras och koncentrationen blir sämre.

Ibland kan olycksfall vara den första manifestationen av akut sjukdom. Gamla kan trots detta fortsätta att röra sig i trafiken på grund av en nedsatt uppfattning av smärta och förminskad feberreaktion i samband med infektioner. Kronisk sjukdom tenderar att skapa apati och en känsla av avskildhet från omgivningen. Härav följer tankspriddhet, bristande uppmärksamhet och nedsatt självbevarelseskänsla med resultat som predestinerar till olycksfall.

Naturligtvis förekommer alls icke någon enda eller flera av här uppräknade fysiologiska svagheter och ålderstecken hos alla äldre. Flertalet av sådana ålderdomsförändringar kommer inte i dagen eller vållar någon avsevärd och påtaglig skada förrän vid mycket avancerad ålder, kanske inte förrän de sista få månaderna av livet.

300 METER ÖVER HAVET

ligger kurorten MÖSSEBERG i Västergötland på bergets sydöstra sluttning mycket vackert och vindskyddat. Moderna behandlingsresurser jämsides med behaglig komfort och vila.

Patienter lidande av tuberkulos eller svårartad psykisk sjukdom kunna ej mottagas. Snabba direkta förbindelser med Stockholm 4,5 tim. Göteborg 1,5 tim.

Läkaravden och kostnaderna för fysikalisk terapi ersättes till en del av sjukkassan.

Inga kurplats- eller inskrivningsavgifter.

Överläkare: Rune Wikström.

Modern medicinsk undersökningsavd. Alla brukliga badformer serveras. Individuell dietmat.

Helpension från 29:— pr dag.

*Unna Er
en hälsobringande
vila på*

Mösseberg

Tel. Falköping 0515/100 46 för upplysningar
Vx. sanatoriet Falköping 0515/132 20

Kampen mot tuberkulosen

Vi har redan länge haft anledning vara glada över tuberkulosens tillbakagång. Det har skett tack vare effektivare vårdmetoder men

En rad tuberkulosexperten från olika länder har haft en konferens i Paris i mars i år. Konferensen var ordnad som ett "vittnesförhör" i det att representanter från länder

som hade lyckats i kampen mot tuberkulosen allra bäst, såsom Holland, Norge och Sverige, fick utstå en frågesans av experter från länder där tbc-dödligheten alltjämt är hög. Holland har den lägsta tuberkulosdödligheten och Portugal den högsta (3,4 resp. 59,2 per 100.000 inv.). Bl. a. beklagade man sig ganska allmänt över det förhållandet att såväl allmänhet som många läkare kommit att anse tuberkulosen som en helt passerad sjukdom. En 60-åring i Schweiz skulle aldrig komma på idén att befara lungtuberkulos på sin ålderdom och i England har man haft stora svårigheter att förmå äldre män att låta skärmbildsundersöka sig. Den rådande bristen på sjukvårdspersonal i Norden kan vara en god anledning att ytterligare påskynda kampen mot tuberkulosen. Så snart man till sist kan anse sjukdomen utrotad, frigörs den personal, som nu åtgår i tbc-kampen, för andra sjukvårdsändamål.

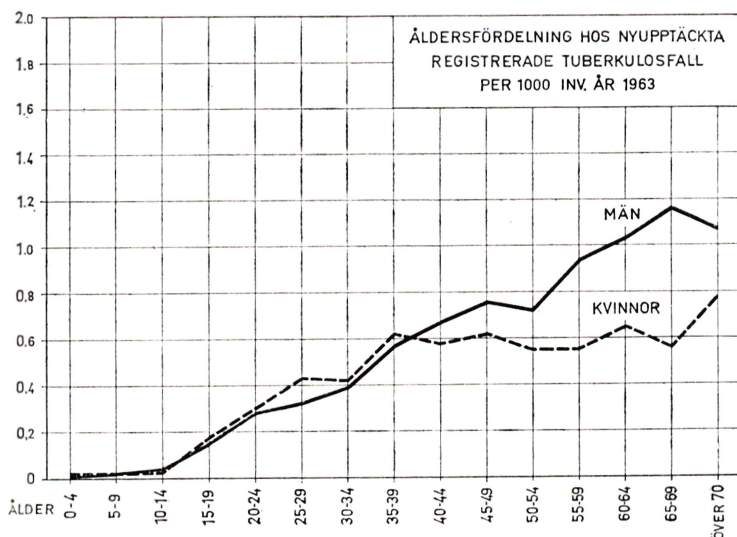

Fig. 1.

framför allt till följd av den förebyggande verksamhet och goda kontroll som är genomförd i landet genom lungdispensärernas verksamhet. Enligt de uppgifter som nu publicerats i *Svenska Nationalföreningens mot hjärt- och lungsjukdomar kvartalsskrift* finns alltjämt ungefär 43.200 fall av tuberkulos registrerade vid centraldispensärerna. Antalet har under år 1963 sjunkit med nära 3.600. Öppen tuberkulos, som alltså är smittofarlig, förekommer i drygt 2.300 fall i landet.

Den totala tuberkulosdödligheten har fräppant nedgått som framgår av figur 2.

Det är mycket tillfredsställande att denna utveckling alltjämt pågår och att utsikterna för avslutning av tuberkuloskampen ljusnat. Samtidigt bör man dock iaktta ett fenomen som specialisterna ofta dröjer vid, nämligen att det så ofta är äldre människor, särskilt män, som numera upptäckes som nya fall. (Fig. 2.)

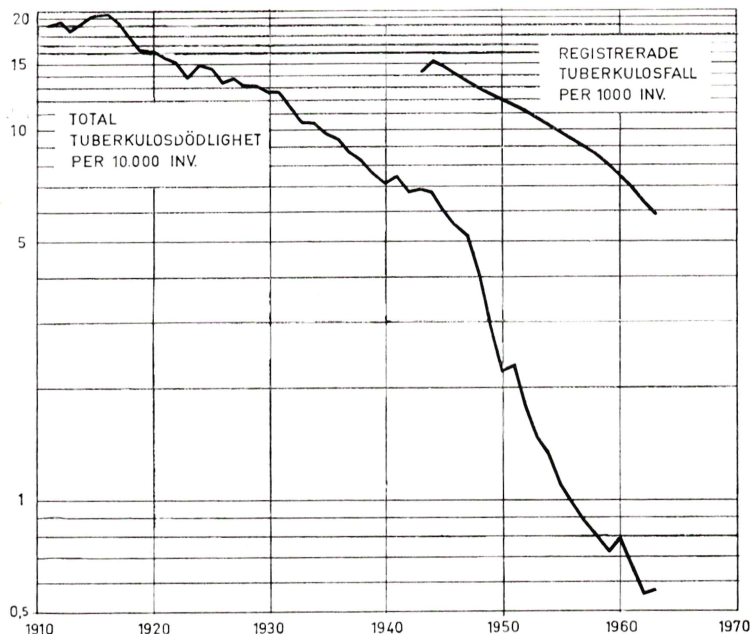

Fig. 2.